

Tarmokkaat yksinhuoltajat

Yksinhuoltajilla Suomessa tarkoitetaan kaikkia niitä huoltajia, jotka ovat taloudellisesti yksin vastuussa perheestään. Yksinhuoltaja voi siis olla leski, eronnut, yksinään ottolapsen ottanut, ~~asumuserossa~~ ^{asumuserossa} asuva, yksin isästään tai äiditään huolta pitävä tai avioton äiti. Yksinhuoltajaperheitä on Suomessa paljon. Jo vuonna 1960 yhden huoltajan lapsiperheitä yksinään oli 150.000 ja siitä lähtien on tämäkin määrä huomattavasti kohonnut. Lisäksi vuosittain syntyy ja on tähän saakka säännöllisesti Suomessa syntynyt aviottomia lapsia n. 5 % ^{syntyneistä} eli jos vuosittainen syntyvyys on n. 75.000 lasta, niin tilastollisella vuorokaudella heistä 3750:ltä puuttuu isä. Jos kerromme tämän vuosittaisen aviottomien määrän esim. 20 ~~vuodella~~ ^{vuodella}, niin tilaston mukaan maassamme on alle 20 vuotiaita isättömiä nuoria n. 75.000 henkeä. Ja vaikka on e-pillereitä ja melko vapaa abortti, niin siitä huolimatta syntyvyysluvut ovat suunnilleen mainitsemieni suuruisia.

^{Sitä huolimatta että} Vaikka kysymys on maassamme näin suurista ihmismääristä, niin kristillisen kirkon vaikutus on heidän elämäänsä ollut juuri päinvastainen, mitä kristillisen rakkauden luulisi vastivan. Vuosisatoja sitten maakuntalaksien aikana hoidettiin suurperheissä niihin kuuluvat aviottomatkin lapset. ~~Mukanaan~~ ^{Mukanaan} Kirkko myöhemmin tahtoi suojella avioliittoa ja vastusti senvuoksi sen ulkopuolisia suhteita. Aviottomien lasten asemaa heikennettiin. Perintöoikeutta rajoitettiin ja elatusvelvollisuudesta tuli erilaisia määräyksiä, kunnes 1600-luvulla säädettiin, että lapsen molempien vanhempien on suoritettava elatusapu, ^{niin kauan} ~~kunnes~~ ^{kun} lapsi pystyi itsensä elättämään. 1734-läillä ~~kiellettiin~~ ^{kiellettiin} aviottomilta lapsilta perintöoikeus molempiin vanhempiinsa. Vasta 1872 valtiopäivillä ehdotettiin, että aviottomatkin lapset sentään saisivat periä äitinsä ja äidin puoleiset sukulaiset, mikä määräys pätee aviottoman lapsen perintöoikeuteen vielä näin 100 vuoden kuluttuakin. Vasta 1900-luvulla on tehty lakeihin parannusehdotuksia, kuten perintöoikeutta isään ja hänen puoleisiin sukulaisiinsa nähden ja oikeutta käyttää isän sukunimeä. Parannusehdotukset ovat kuitenkin tähän saakka Suomessa saaneet osakseen vastarintaa, eivätkä tähän päivään mennessä vielä ole johtaneet tuloksiin. Meillä on yhä voimassa 1922 säädetty laki aviottomista lapsista, jossa haeskellaan äidin maksaa elatusvelvolliseksi- mutta ei siis lapselle isää. Avioton lapsi merkitään Suomessa vain äidin kirkonkirjaan tai vastaavaan rekisteriin, mutta isän kirjat pidetään puhtaina. ~~Minä~~ ^{Minä} henkilökohtaisesti muistan vielä ajan, jolloin kirkon vaa-leihin ^{ei} ~~ei~~ ^{ei} saanut ottaa osaa aviottoman lapsen kunniakkaasti elättänyt äiti, ellei ollut käynyt ripittäytymässä salavuodetudestaan.

vieläkin kehnempi, ellei sosialidemokraattisten naisten toimesta olisi Miina Sillanpään johdolla v. 1936 perustettu yhdistystä, jonka nimeksi tuli "Työläisäitien ja Lasten Kotiyhdistys". Tämä yhdistys rakennutti Vallilään äiti- ja lapsikodin v. 1942. Siitä lähtien näitä koteja on rakennettu ~~maan~~ ^{maamme} suurimpiin kaupunkeihin vielä lisää 7 kpl ja ristitty ne Ensi Kodeiksi. Ne ovat rahoitetut kerjuun, arpajaisten, Reha-automaattiyhdistyksen ja Lasten Päivän, joka ylläpitää Linnanmäkeä, varoin. Suoranaista yhteiskunnan apua niille ei ole suostuttu maksamaan. Jo vuonna 1907 sosialidemokraattiset naisedustajat jättivät eduskunnalle aloitteen, jossa he asiallisesti, mutta samalla syvän myötätuntoisesti erittelivät au-äidin ja hänen lapsensa elämään vaikuttavia epäkohtia, erityisesti he viittasivat siihen, että ainoa tapa, jolla silloinen yhteiskunta katsoi voivansa auttaa tällaista äitiä, oli riistää häneltä lapsi ja sulkea tämä vaivaistaloon. Aloitteen ponnassa ehdotettiin, "että kuntien olisi perustettava aviottomien ja yleensä turvattomien lasten hoidon ja kasvatuksen parantamiseksi koteja, joissa vastuunalaisuuden tunne herätetään ja syvennetään ja äitejä kehitetään itseapuun, sekä joissa orvot ja tuvattomat lapset saisivat kunnollisen hoidon ja kasvatuksen". Ikävä kyllä tämä aloite nostatti silloisessa eduskunnassa, siis v. 1907, kauhistuneen vastarinnan ja eduskunnan ulkopuolellakin eräitä naisjärjestöjä vastalausekokouksiin tuomitsemaan "synninpalkitsemista". Sinne se aloite hautautui ja sosialidemokraattiset naiset hoitivat siis asian muuta kautta jonkunlaiseen kuntoon. Mutta eihän sen vielääkään voida katsoa riittäväksi, sillä aviottomien äitien keski-ikä synnytyshetkellä on tällä kertaa 17,5 vuotta. Kellään ei tähän mennessä ole minkäänlaista ammattia, sillä useimmat ovat koululaisia tai beariapulaisia. Kai yhteiskunnan vielä nykyin kannattaisi rakennuttaa sellaisia asuntoloita, joista käsin nämä nuoret äidit voisivat käydä opiskelunsa loppuun tai aloittaa sen ammattiopinnoilla ja itse voisivat öisin hoitaa pienokaisensa. Uskon, että tällaiseen uhratut veromarkat olisivat paljon hyödyllisemmin käytetyt kuin myöhemmin ehkä näihin lapsiin menevät huumehoitopaikat. Tästäkin te tajuatte, että yhteiskunnassa tarvittaisiin paljon enemmän päättävissä elimissä- myös suunnittelussa ja korkeimmilla palleilla hyväsydämissä ja taloudellisia naisia- sanokoot missit sitä, miten pölkkypäiseksi tavoitteeksi tahansa. Miehet eivät ymmärrä tällaisia asioita ~~Samalla~~ ^{Samalla} tavalla kuin naiset. Sen vuoksi on entistäkin tärkeämpää, että nyt syksyllä edessä olevissa kunnallisvaaleissakin naiset keskittyvät oman puolueensa nais ehdokkaitten taakse.- Myös kunnat voisivat useassa tapauksessa nim. tehdä paljon enemmän varattomien lapsiperheiden ja yksinhuoltajienkin puolesta, mitä ovat yleensä tähän saakka tehneet. Miksi eivät ole tehneet? Siksi, ettei näitä asioita monessakaan valtuustossa tai kunnanhallituksessa ole edes esitetty.

Valistuneen kunnan sosiaalitoimiston väki tietysti ohjaakin *esim.* yksinäisen, odottavan äidin jonnekin Ensi-Kotiin ja antaa sinne maksusitoumuksen. Sen jälkeen ensi sijassa äidin kotikunnan sosiaaliviranomaisten asia on järjestää äiti johonkin ammattioppiin, jolla saa sellaisen ammatin, että sillä myöskin lapsensa kunnolla elättää. *Vain tulla menettellä - myös lasti - ja eronneiden äitien suhteen* Olen jatkuvasti ollut kirjeenvaihdossa erään eronneen, janakkalaisen nuoren äidin kanssa, joka valittaa, ettei mies maksa tuomittuja elatusmaksuja eikä hänen *am.* palkkansa riitä asuntoon ~~ja~~, ruokaan ja pojan hoitoon. Kehoitin häntä kääntymään *asuntoja* olkelupaikkauntansa sosiaalilautakunnan puoleen ja tiedustelemaan opiskelumahdollisuuksia johonkin kunnan ammattiin, kun silläkin äidillä oli pohjana keskikoulutiedot.

Lisäksi kuntien olisi autettava vuokra-asuntojen rakennuttamisessa myös tällaisille, varattomille yksinhuoltajille, samoin kuin vanhuk- sille ja varattomille invalideillekin. Kyllä varmaan moni aravalainah- menee vähemmän tärkeeseen kohteeseen, mitä tällaisten ihmisten asun- not olisivat! Mutta niitä *asuntoja* ei aja kukaan, kun kuntien sosiaalilau- taksissa, joista aloitteet tietysti pitäisi lähteä, ei ole niinpaljoa sosiaalidemokraattisia naisia - ainakaan joka paikassa - että tulisi tällaisiakaan esioita edes esiteltyä. Vastustajia tietysti riittää vielä tänäkin päivänä. Suomen sosiaalihuoltohan onkin nykyisellään mielestäni aika paljon "mettässä" -niinkuin sanotaan. Sitä jaetaan tipottain kaikille, mutta jos joku on tosi hädässä, kuten kuurot, sokeat, epileptikot, varattomat vanhukset tai yksinäiset perheen- huoltajat, niin heille ei riitä *avunottoa* *apua*. Pitää vain myydä punasta sulkaa syöpästen hyväksi tai kirjeensulkijaa kuuroille tai *adresssejä* epi- leptikkojen hyväksi. Tällaisesta sosiaaliturvasta olen niin suuttunut, että julkisesti aina arvostelen sitä sillä seurauksella, että *esim.* epileptikot, joiden liiton puheenjohtaja olen, *Raha-automaattiyhdistys* eivätkä saa kuin 5000 mk koko vuoden toimintaansa vain sen vuoksi, että heillä on niin paha- *suinen ja pahan-* sisuinen puheenjohtaja, joka ei nyöristele eikä kiittele *penneistä*, vaan sanoo että yhteiskunnan on autettava ensisijassa niitä, jotka sen apua todella tarvitsevat ja vasta toisella sijalla jaettava tasseläkkeitä kaikille, kuten keskustapuolue vaatii

Siitä olen iloinen ja annan täyden tunnustuksen, että vihdoinkin on meidän perustettu tämä yksinhuoltajien yhdistysketju ajamaan yksinhuoltajien etuja. Eiköhän ne laitekin ~~sitä~~ vähitellen jo tällä *yksinhuoltajien yhdistyksen osalta* vuosisadalla ~~vain~~ korjaannu, kun perässä on järjestö, joka vaatii jäsenilleen oikeutettuja etuisuuksia ja lain parannuksia *uudistuk-* *siä*. Kaikkien yksinhuoltajien pitää vain vetää suuntaan samaan ja liittyä yhdistykseen omaan.

Oma äitini ei esim. koskaan voinut osallistua kirkon vaaleihin, koska hän ei taipunut pyytämään ~~apua~~^{paria} anteeksi sitä, että oli nuoruuden rakkaudessaan tullut tehneeksi minut.- Onneksi tämä kirkkolain pykälä on nyttemmin jo kumottu. Muilta osin Suomi näyttää haluavan pysyä tällaisena takapajulana sillä sosiaalilainsäädännön sektorilla, jolla useimmiten täysin varattomille aviottomille lapsille ja heidän äideilleen tehtäisiin lainsäädännöllistä oikeutta.- Kyllä ~~minä~~ tekisi mieleni antaa tuntuva luunappi niille misseillemme, jotka hiljakkoin eräässä naistenlehdessä niin halveksivasti puhuivat naisliikkeistä, niitä ei muka tarvita, sillä ne ajavat niin pötköjä asioitakin kuin naisia miehille perinteellisesti kuuluviin ammateihin ja ~~es~~ lento-~~emäntä~~ sanoi, ettei hän oikein tunne alempiin kansankerrokseen kuuluvien ihmisten elämää, joten hän ei oikein teidä, josko niissä olisi vielä parantamisen varaa. Näitä lausuntoja lukeissa tuli väkisinkin mieleen, että taitaa olla perää siinä väitteessä, että järki ja kauheus vain harvoin viihtyvät samassa päässä. Vai uskotteko te, että miehet ovat kovinkaan kiinnostuneita saamaan aikaan esim. uusitun lain aviottomista lapsista. Samanlaisen, mikä jo muissa pohjoismaisissakin on, jossa lapsi merkitään myös isän kirkonkirjaan tai vastaavaan rekisteriin, jossa lapsi saa aviottomankin käyttää isänsä sukunimeä ja jossa lapselle tuomitaan isä eikä äidin makajaana toiminutta elatusvelvollista. Ja luuletko te, että miehet tässä maassa ryhtyvät kovistelemään esim. perhepinnareita, ei enempää perheen elatusmaksuista kuin lasten elatusmaksuistakaan. Se riitti viime talvenakin eduskunnan miehille, kun keskustapuolueen naisministeri Katri-Helena Eskelinen korotti 10 pennillä päivässä niiden ^{av-}lasten erittäin pientä erityislapsilisää, joiden isää eli elatusvelvollista ei ole saatu ollenkaan selvitettyksi. Naisten kovan tappelun jälkeen on esim. elatusavun ennakko saatu nyt 60 markaksi kuukaudessa, mutta mikä perheen elatusmaksu sellainen raha on, symbolinen, mutta ei todellinen!

YK:n tutkimussa on todettu Ihmisoikeuksien yleismaailmalliseen julistukseen sisältyvän periaatteen, että kaikki ihmiset syntyvät vapaina ja yhdenvertaisina arvoltaan ja oikeuksiltaan. Ihmisarvo on niinollen katsottava itsesiärvoksi, joka on kaikilla yksilöillä sama. Syntyperä ei enää saa johtaa ihmisten luokittelemiseen eriarvoisiin ryhmiin. Se merkitsisi kastijakoa, jota nyky-yhteiskunnassa ei enää voida hyväksyä,

Meillä on kuitenkin tänä päivänä vielä totta, että vanhentuneen lainsäädännön perusteella avioliiton ulkopuolella syntyneet henkilöt saavat kokea sosiaalista syrjintää, mikä on omiaan vaikeuttamaan heidän elämäänsä.

Aviottomien äitien asema maassamme olisi yhteiskunnan puolesta